

LAKIALOITE
laeiksi perusopetuslain ja lukiolain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa esitetään peruskoulun ja lukion uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetuksen korvaamista kaikille oppilaille yhteisellä katsomusaineella, jonka nimi olisi katsomusoppi.

Katsomusoppi olisi kaikille oppilaille uskontokuntaan kuulumisesta riippumatta pakollinen aine, eikä opetukseen osallistumisesta voitaisi enää myöntää vapautusta koulun ulkopuolella tapahtuvan uskonnon opetuksen perusteella. Perusopetuslakiin (628/1998) ja lukiolakiin (714/2018) esitetään uudistuksen edellyttämiä muutoksia.

Ehdotuksen tavoitteina on parantaa oppilaiden yhdenvertaisuutta, edistää sivistyksellisten oikeuksien, lapsen edun ja uskonnon ja omantunnon vapauden toteutumista sekä lisätä ymmärrystä uskonnoista, kulttuureista ja vakaumuksista osana opetusta. Tavoitteena on myös opetuksen laadun ja saatavuuden varmistaminen oppilaan uskontokuntaan kuulumisesta riippumatta.

PERUSTELUT

Aloitteen lähtökohtia

Eri uskonnoilla ja muilla katsomuksilla on nykymaailmassa edelleen suuri merkitys yksilöiden elämässä, yhteiskunnissa ja kulttuureissa. Dialogi ja ymmärrys erilaisten katsomusten välillä on keskeinen osa yleissivistystä ja vastakkainasetteluja korostavassa maailmassa hyvin tärkeää. Lapset eivät voi valita, millaiseen katsomukselliseen ympäristöön he syntyvät. Tämän vuoksi kouluilla on merkittävä tehtävä toimia eri taustoista tulevien lasten yhteisenä paikkana, jossa on mahdollista oppia ymmärtämään sekä omaa että muiden katsomuksia sekä oppia tunnistamaan katsomuksia yhdistäviä arvoja. Siirtyminen kaikille yhteiseen katsomusaineeseen edistäisi yhteistä ja yhdenvertaista yleissivistystä.

Keskustelu siirtymisestä yhteiseen katsomusaineeseen nousee esiin aika ajoin. Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi selvityksen katsomusaineiden opetuksen nykytilasta ja uudistamistarpeista vuonna 2022. Opetushallitus julkaisi Katsomusaineiden uudistamista koskevan kehittämisryhmän loppuraportin vuonna 2025. Opetusministeri Anders Adlercreutz ilmaisi loppuvuodesta 2025 kannatuksensa yhteiselle katsomusaineelle ja kertoi opetus- ja kulttuuriministeriön alkavan selvittää asiaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2022 selvityksen (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja: 2022:13) mukaan kaikille yhteinen katsomusaine oli selvityksen sidosryhmäkuulemisten perusteella varsin suosittu vaihtoehto. Selvityksen mukaan uutta oppiainetta kehittäessä on ratkaistava esimerkiksi opettajien kelpoisuuteen ja koulutukseen liittyvät kysymykset. Kyseessä on rakenteellisesti iso muutos, joka vaatii myös lainsäädännön uudistamista. On selvää, että uuden oppiaineen tavoitteista ja sisällöistä tulee muodostaa laajasti jaettu ja hyväksytty käsitys. Tarkemmin uuden oppiaineen sisällöt ja tavoitteet määrittelevät kasvatuksen ja koulutuksen asiantuntijat.

Opetushallituksen kehittämisryhmän loppuraportissa ehdotetaan tutkimukseen perustuvaa opetuskokeilua osittain integroidusta katsomusaineiden opetuksesta perusopetuksessa. Syksyllä 2020 kolmessa helsinkiläiskoulussa kehitettiin katsomusaineiden opettajien yhteistyötä ja yhteisopetusta yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Samalla saatiin tietoa katsomusaineiden välisen yhteistyön toimivista käytänteistä ja haasteista. Nämä kokeilut antavat tärkeää tietoa uutta oppiainetta kehitettäessä.

Tällä hetkellä uskonnon oppiaineessa on useita eri oppimääriä, joilla on yhteinen tehtävä, tavoitteet ja sisältöalueet. Opetuksen yksityiskohtaiset sisällöt vaihtelevat oppimäärän mukaan. Oppilasmäärältään suurimpia oppimääriä ovat evankelisluterilainen uskonto, ortodoksinen uskonto ja islam. Uskonnonopetus on tunnukseton.

Elämäkatsomustiedon opiskelu on tarkoitettu uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomille oppilaille. Sen opetukseen voi huoltajan pyynnöstä osallistua myös oppilas, jonka omaa uskontoa ei opeteta. Elämäkatsomustiedon oppilaiden kodit eivät edusta mitään yhteistä näkemyksellistä ajattelua, eikä opetus ole sitoutunut mihinkään katsomukseen.

Perusopetuslaki ei salli evankelisluterilaisen kirkon tai ortodoksisen kirkkokunnan jäsenten osallistumista elämäkatsomustiedon opiskeluun. Jos oppilas kuuluu useampaan kuin yhteen uskonnolliseen yhdyskuntaan, oppilaan huoltaja päättää, minkä uskonnon opetukseen oppilas osallistuu.

Perusopetuslaki mahdollistaa nykyisin huoltajan hakemuksesta myös vapautuksen koulun uskonnon tai elämäkatsomustiedon opetuksesta ja opetuksen korvaamisen koulun ulkopuolella tapahtuvalla uskonnollisen yhdyskunnan tarjoamalla toiminnalla. Siinä missä kouluissa tapahtuva uskonnonopetus on opetussuunnitelman mukaista ja opetusta myös valvotaan, näin ei voida toimia koulujen ulkopuolella tapahtuvan uskonnonopetuksen kohdalla, vaikka opetus korvaisi koulujen uskonnonopetusta. Tämä on herättänyt myös huolta opetuksen sisällöstä ja lapsille annettavista vaikutteista, jopa radikalisaation uhasta.

Perheissä mahdollinen uskontoon liittyvä kasvatus voidaan toteuttaa perheiden itse parhaaksi katsomalla tavalla ja lapsen oikeuksia kunnioittaen. Erillisten uskontoaineiden opetuksen

lopettaminen ei vaikuta lasten ja perheiden oman uskonnon harjoittamiseen koulun ulkopuolella. Koulun uskonnon opetusta ei ole nykyiselläänkään tarkoitettu tunnustukselliseksi.

Kaikille yhteinen oppiaine kuitenkin osaltaan edistää sitä, että kaikki oppilaat saavat yhteiset perustiedot erilaisista katsomuksista. Kyse olisi kaikille oppilaille pakollisesta yhteisestä oppiaineesta, jolle osallistumisesta ei voisi hakea vapautusta ja jota ei voisi korvata koulun ulkopuolella tapahtuvalla uskonnollisen yhdiskunnan tarjoamalla opetuksella.

Kaikille yhteinen katsomusaine edistäisi lasten ja perheiden yhdenvertaisuutta myös siten, että oppijat ja huoltajat eivät nykyiseen tapaan olisi enää eriarvoisessa valintatilanteessa katsomusaineiden opetuksen suhteen. Kaikille yhteinen katsomusaine helpottaisi myös koulutuksen järjestäjien tilannetta. Pienten ryhmien opetus ja pirstaloitunut katsomusaineiden opetus on kallista ja hankalaa. Useiden eri uskontojen opetuksessa käytännön haasteita tuovat nykyisellään myös opettajien rekrytointi ja lukujärjestysten suunnittelu. Yhteisen katsomusaineen myötä myös katsomusaineiden opetussuunnitelmien laatiminen selkeytyisi, koska niitä tarvittaisiin lukuisten suunnitelmien sijasta vain yksi.

Katsomusaineiden monimuotoisuudessa on Suomessa suuria alueellisia eroja eivätkä niiden opetukseen liittyvät haasteet ole näin samanlaisia joka paikassa. Esimerkiksi väestönkehitykseen ja opettajien kelpoisuuteen liittyvät ongelmat vaihtelevat eri alueiden välillä. Esimerkiksi Uudellamaalla syksyllä 2025 enää alle puolet asukkaista kuului evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Helsingissä syntyvistä lapsista jo pidempään enää alle puolet on liitetty evankelis-luterilaiseen kirkkoon, ja vuonna 2024 näin oli jo koko maassa. Vaikka erot katsomusaineiden opiskelussa ovat maakuntien välillä suuria, valtakunnallisesti elämäkatsomustiedon ja islamin opiskelu on kasvussa ja evankelis-luterilaisen uskonnon opiskelu on laskussa. Myös tämän vuoksi koulujen opetusta ja katsomusaineita on tärkeää kehittää vastaamaan tämän päivän katsomuksellista todellisuutta.

Perus- ja ihmisoikeudet

Perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä, eikä ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan esimerkiksi uskonnon tai vakaumuksen perusteella. Yhdenvertaisuuspykälän 3 momentin mukaan lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Perustuslain 11 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on uskonnon ja omantunnon vapaus. Pykälän 2 momentin mukaan uskonnon ja omantunnon vapauteen sisältyy oikeus tunnustaa ja harjoittaa uskontoa, oikeus ilmaista vakaumus ja oikeus kuulua tai olla kuulumatta uskonnolliseen yhdyskuntaan. Lisäksi saman momentin mukaan kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnon harjoittamiseen.

Uskonnon ja omantunnon vapauden kannalta keskeistä on jokaisen ihmisen oikeus itse valita ja määrittää se, mihin uskoo tai on uskomatta. Vaikka lapsen puhevallan käytöstä säädetään erikseen ja nuorten alaikäisten kohdalla uskonnonvapauden käytöstä käytännössä päättävät lapsen huoltajat, perusoikeudet sinänsä koskevat jokaista eikä perusoikeussuoja ole lähtökohtaisesti riippuvainen henkilön iästä.

Perusoikeusuudistuksen esitöissä katsottiin, että uskonnonvapaus edellyttää yksilön mahdollisuutta saada uskonnollista tai elämänkatsomuksellista opetusta, ja toisaalta, että opetuksessa ja kasvatuksessa tulisi yleisestikin kunnioittaa yksilön vakaumusta, lapsen oikeuksia ja huoltajan oikeutta vastata lapsen kehityksestä (HE 309/1993 vp s. 56).

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että tästä ei kuitenkaan seuraa, että perus- tai lukio-opetuksessa oppilaalla olisi subjektiivinen oikeus saada oman uskonnon opetusta (PeVL 37/2014 vp s. 2).

Sen sijaan perustuslakivaliokunta kiinnitti vuonna 2014 erityistä huomiota siihen, että perustuslaki ei estä peruskoulun ja lukion opetussisällön sellaista kehittämistä, jossa oman uskonnon opetuksen sijasta painopistettä siirrettäisiin kaikille yhteiseen uskontotiedon ja elämänkatsomustiedon opetukseen. (PeVL 37/2014 vp s. 2–3)

Perustuslain 16 §:ssä turvataan sivistykselliset oikeudet, mukaan lukien 1 momentissa säädetty oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Oppivelvollisuudesta säädetään pykälän 1 momentin mukaan lailla.

Uskonnonvapauslakia (453/2003) säädettäessä vuonna 2002 tunnustuksellisesta uskonnon opetuksesta siirryttiin oman uskonnon opetukseen. Perustuslakivaliokunta katsoi tuolloin, että oman uskonnon opetus ei sisällöltään ole perustuslaissa tarkoitettua uskonnon harjoittamista. Perustuslakivaliokunta ei myöskään pitänyt asian erityisestä perusoikeuskytkennästä huolimatta perusteltuna määritellä lain tasolla opetuksen sisällön yksityiskohtia, vaan hyväksyi sen perusopetuslain ja lukiolain yleisen lähtökohdan, että opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt määritellään opetussuunnitelman perusteissa. (PeVM 10/2002 vp s. 4)

Ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapaus on turvattu myös muun muassa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklassa. Sopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 2 artiklassa puolestaan turvataan jokaisen oikeus koulutukseen. Artiklan mukaan valtion tulee lisäksi kasvatuksen ja opetuksen alalla kunnioittaa vanhempien oikeutta varmistaa lapsilleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen kasvatusta ja opetus. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on ratkaisukäytännössään korostanut sopimusvaltioiden laajaa harkintamarginaalia, jonka vuoksi sopimusvaltiot voivat periaatteessa pitkälti itse määritellä sen, miten ne opetuksen ja koulutuksen alalla ottavat huomioon vanhempien oikeuden varmistaa lapsilleen heidän vakaumustensa mukainen kasvatusta ja opetus.

Lapsen oikeuksien sopimuksen 14 artiklan 2 momentin mukaan vanhemmilla ja huoltajilla on oikeus ja velvollisuus antaa lapselle ohjausta hänen ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapautensa käyttämisessä tavalla, joka on sopusoinnussa lapsen kehitystason kanssa. Sopimuksen 18 artiklan mukaan vanhemmat vastaavat yhteisesti lapsen kasvatuksesta ja kehityksestä. Vanhemmilla tai huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta ja kehityksestä. Lapsen edun on määrättävä heidän toimintansa.

Taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan yleissopimuksen 13 artikla turvaa oikeutta opetuksen saamiseen. Artiklan mukaan opetuksen tarkoituksena on ihmisen persoonallisuuden ja sen arvon tajuamisen täydellinen kehittäminen ja opetuksen on vahvistettava ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamista. Opetuksen on artiklan mukaan muun muassa edistettävä ymmärtämystä, suvaitsevaisuutta ja ystävyyttä kaikkien uskonnollisten ryhmien kesken. Artikla tunnustaa myös vanhempien vapauden turvata lastensa uskonnollinen ja moraalinen kasvatus.

Katsomusaineiden opetuksen järjestämiselle nykyisten erillisten uskontojen ja elämäkatsomustiedon opetuksen sijaan kaikille oppilaille yhteisen katsomusaineen muodossa ei ole perustuslaista tai ihmisoikeussopimuksista johtuvaa estettä. Sen sijaan yhteinen katsomusaine turvaisi ja edistäisi oppilaiden yhdenvertaista kohtelua sekä lapsen etua ja uskonnon ja omantunnon vapautta.

Säännöskohtaiset perustelut

Perusopetuslaki

11 §. *Opetuksen sisältö.* Pykälän 1 momentissa säädetään perusopetuksen oppimäärän sisältämistä kaikille yhteisistä aineista. Luettelon maininta uskonnosta tai elämäkatsomustiedosta esitetään muutettavaksi katsomusopiksi.

13 §. *Uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetus.* Pykälä esitetään kumottavaksi.

Pykälässä säädetään nykyisin muun muassa siitä, millaista uskonnon opetusta perusopetuksen järjestäjän tulee järjestää, mihin opetukseen uskontokuntaan kuuluvan lapsen tulee tai hän voi osallistua ja millä edellytyksin järjestetään muun kuin evankelis-luterilaisen tai ortodoksisen uskonnon opetusta sekä elämäkatsomustiedon opetuksesta uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomille oppilaille.

Nykyinen monimutkainen ja oppilaita heidän uskontonsa tai vakaumuksensa perusteella eri tavoin kohteleva sääntely muodostuisi tarpeettomaksi, kun uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetus korvattaisiin kaikille oppilaille yhteisellä uudella oppiaineella.

18 §. *Opetuksen poikkeava järjestäminen.* Pykälässä säädetään mahdollisuudesta järjestää huoltajan hakemuksesta oppilaan opetus toisin kuin laissa säädetään. Pykälän 3 momentissa mainitaan nykyisin myös uskonnon tai elämäkatsomustiedon opetuksesta vapauttaminen tilanteessa, jossa oppilaan uskonnon opiskelu on päätetty järjestää lain pääsäännöstä poikkeavalla tavalla. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä asiasta.

Momenttia esitetään muutettavaksi poistamalla viittaus uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetukseen. Uusi yhteinen katsomusaine olisi kaikille oppilaille pakollinen yhteinen aine, josta ei myönnettäisi vapautusta koulun ulkopuolella tapahtuvan, uskonnollisen yhdyskunnan tarjoaman opetuksen perusteella tai muulla perusteella.

42 §. *Oikaisuvaatimus.* Pykälässä säädetään oikeudesta vaatia oikaisua Lupa- ja valvontavirastolta pykälän 1 momentin luettelokohdissa luetelluista päätöksistä. Luettelon 2 kohdan nojalla oikaisua voidaan vaatia päätöksestä, joka koskee lain 13 §:ssä tarkoitettua oikeutta saada uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetusta. Lain 13 §:n kumoamisen myötä 42 §:n 1 momentin 2 kohta esitetään kumottavaksi.

46 §. *Aikuisten perusopetus.* Pykälän 1 momentissa säädetään muun muassa perusopetuslain pykälien soveltumisesta aikuisten perusopetukseen. Viittaus kumottavaksi esitettävään 13 §:ään esitetään poistettavaksi.

Pykälän 5 momentissa säädetään aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opintojen sisällöstä. Luettelon maininta uskonnosta ja elämäkatsomustiedosta esitetään muutettavaksi katsomusopiksi.

Lukiolaki

11 §. *Oppimäärän sisältö.* Pykälän 1 momentissa säädetään lukiokoulutuksen oppimäärän sisältämistä aineista. Luettelon maininta uskonnosta tai elämänkatsomustiedosta esitetään muutettavaksi katsomusopiksi.

16 §. *Uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetus.* Pykälä esitetään kumottavaksi.

Pykälässä säädetään nykyisin muun muassa siitä, millaista uskonnon opetusta koulutuksen järjestäjän tulee järjestää, mihin opetukseen uskontokuntaan kuuluvan opiskelijan tulee tai hän voi osallistua ja millä edellytyksin järjestetään muun kuin evankelis-luterilaisen tai ortodoksisen uskonnon opetusta sekä elämänkatsomustiedon opetuksesta uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomille opiskelijoille.

Nykyinen monimutkainen ja opiskelijoita heidän uskontonsa tai vakaumuksensa perusteella eri tavoin kohteleva sääntely muodostuisi tarpeettomaksi, kun uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetus korvattaisiin kaikille yhteisellä uudella oppiaineella.

49 §. *Oikaisuvaatimus.* Pykälässä säädetään oikeudesta vaatia oikaisua Lupa- ja valvontavirastolta pykälän 1 momentin luettelokohdissa luetelluista päätöksistä. Luettelon 5 kohdan nojalla oikaisua voidaan vaatia päätöksestä, joka koskee oikeutta saada uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetusta. Lain 16 §:n kumoamisen myötä 49 §:n 1 momentin 5 kohta esitetään kumottavaksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,
että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki perusopetuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan perusopetuslain (628/1998) 13 § ja 42 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin ne ovat, 13 § laissa 454/2003 ja 42 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 624/2025, sekä *muutetaan* 11 §:n 1 momentti, 18 §:n 3 momentti ja 46 §:n 1 ja 5 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 11 §:n 1 momentti laissa 453/2001, 18 §:n 3 momentti ja 46 §:n 1 momentti laissa 245/2025 sekä 46 §:n 5 momentti laissa 1507/2016, seuraavasti:

11 §

Opetuksen sisältö

Perusopetuksen oppimäärä sisältää, sen mukaan kuin 14 §:n nojalla säädetään tai määrätään, kaikille yhteisinä aineina äidinkieltä ja kirjallisuutta, toista kotimaista kieltä, vieraita kieliä, ympäristöoppia, terveystietoa, katsomusoppia, historiaa, yhteiskuntaoppia, matematiikkaa, fysiikkaa, kemiaa, biologiaa, maantietoa, liikuntaa, musiikkia, kuvataidetta, käsityötä ja kotitaloutta. Opetus voi perustua, sen mukaan kuin 14 §:n nojalla säädetään tai määrätään, erilaajuisiin oppimääriin. Perusopetuksen järjestäjä voi 7 tai 8 §:n nojalla määrätyn erityisen koulutustehtävän mukaisesti poiketa tämän momentin säännöksistä.

18 §

Opetuksen poikkeava järjestäminen

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä korvaavan opetuksen järjestämisestä tai opetukseen osallistumisesta vapauttamisesta tämän pykälän mukaisissa tilanteissa.

Aikuisten perusopetus

Tässä pykälässä säädettyyn perusopetukseen voi osallistua sen jälkeen, kun 26 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusopetuksen suorittaminen päättyy. Aikuisten perusopetukseen sovelletaan, mitä 2 §:ssä, 3 §:n 1 ja 2 momentissa, 9 §:n 1 momentissa, 10, 12, 14, 15, 18 a, 19 ja 20, 21, 22 ja 29 §:ssä, 30 §:n 1 momentissa sekä 35, 37, 38, 40 ja 41, 41 a–41 d, 42, 42 a–42 d, 43 ja 44 §:ssä säädetään. Opetus, oppikirjat ja muu oppimateriaali, työvälineet ja työaineet ovat opiskelijalle maksuttomia. Opetuksessa, joka on kunnan tai kuntayhtymän päätöksen taikka 7 §:ssä tarkoitettuun lupaan sisältyvän määräyksen perusteella järjestetty sisäoppilaitosmuotoisesti, opiskelijalla on oikeus maksuttomaan asumiseen sekä riittävään päivittäiseen maksuttomaan ruokailuun. Päätoimisissa opinnoissa opiskelijalla on oikeus maksuttomaan ateriaan niinä työpäivinä, joina opetussuunnitelma edellyttää opiskelijan läsnäoloa opetuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa. Opiskelijalle voidaan 36 §:n 2 momentissa säädetyillä perusteilla antaa kirjallinen varoitus tai opiskelija voidaan erottaa enintään yhdeksi vuodeksi. Oppivelvollinen voidaan kuitenkin erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi. Oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen aikana säädetään oppivelvollisuuslain 8 §:ssä.

Päätövaiheen opinnot sisältävät sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään äidinkieltä ja kirjallisuutta, toista kotimaista kieltä, vieraita kieliä, matematiikkaa, katsomusoppia, historiaa, yhteiskuntaoppia, biologiaa, maantietoa, fysiikkaa ja kemiaa. Opiskelijalle annetaan opinto- ja työelämätaitojen ohjausta. Opiskelijalle voidaan päätövaiheessa antaa muutakin perusopetukseen soveltuvaa opetusta sen mukaan kuin opetussuunnitelmissa määrätään. Opintoihin tulee päätövaiheessa sisältyä myös terveystietoa, ellei terveystiedon opintoja ole jo sisältynyt opiskelijan aiempiin perusopetuksen opintoihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

**Laki
lukiolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan lukiolain (714/2018) 16 § ja 49 §:n 1 momentin 5 kohta, sellaisena kuin niistä on
49 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 619/2025, sekä
muutetaan 11 §:n 1 momentti seuraavasti:

11 §
Oppimäärän sisältö

Lukiokoulutuksen oppimäärä sisältää äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opintoja, matemaattis-luonnontieteellisiä opintoja, humanistis-yhteiskunnallisia ja katsomusopin opintoja ja taito- ja taideaineiden opintoja (*oppiaineryhmät*) sekä opinto-ohjausta. Taito- ja taideaineiden opinnot ovat kuitenkin vapaaehtoisia niille opiskelijoille, jotka suorittavat lukiokoulutuksen aikuisille tarkoitetun oppimäärän mukaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 5.3.2026

Hanna Sarkkinen vas

Pia Lohikoski vas

Mai Kivelä vas